

反射テスト 数列 等差数列×等比数列の和 01

1. S_n を求めよ。(S級4分40秒, A級6分, B級10分, C級15分)

(1) $S_n = 1 \cdot 2 + 2 \cdot 2^2 + 3 \cdot 2^3 + 4 \cdot 2^4 + \cdots + n \cdot 2^n$

(2) 一般項 $a_n = (2n - 1) \cdot 3^{n-1}$ の第 n 項までの和 S_n

2. S_n を求めよ. (S 級 4 分 40 秒, A 級 6 分, B 級 10 分, C 級 15 分)

(1) $S_n = 1 \cdot 1 + 2 \cdot 3 + 3 \cdot 3^2 + 4 \cdot 3^3 + \cdots + n \cdot 3^{n-1}$

(2) 一般項 $a_n = (3n - 2) \cdot 4^n$ の第 n 項までの和 S_n

反射テスト 数列 等差数列×等比数列の和 01 解答解説

1. S_n を求めよ。(S級4分40秒, A級6分, B級10分, C級15分)

★「一般項 = 等差数列の一般項 × 等比数列の一般項」の形の数列

S_n × 公比 と S_n との差を考える.

$$(1) \quad S_n = 1 \cdot 2 + 2 \cdot 2^2 + 3 \cdot 2^3 + 4 \cdot 2^4 + \cdots + n \cdot 2^n$$

$$\begin{aligned} S_n &= 1 \cdot 2^1 + 2 \cdot 2^2 + 3 \cdot 2^3 + 4 \cdot 2^4 + \cdots + n \cdot 2^n \\ 2S_n &= \quad \quad 1 \cdot 2^2 + 2 \cdot 2^3 + 3 \cdot 2^4 + \cdots + (n-1) \cdot 2^n + n \cdot 2^{n+1} \end{aligned}$$

$$\therefore (1-2)S_n = \sum_{k=1}^n 2^k - n \cdot 2^{n+1}$$

$$\Leftrightarrow -S_n = 2 \cdot \frac{2^n - 1}{2 - 1} - n \cdot 2^{n+1}$$

$$\Leftrightarrow S_n = n \cdot 2^{n+1} - 2 \cdot (2^n - 1)$$

$$\Leftrightarrow S_n = n \cdot 2^{n+1} - 2^{n+1} + 2 \quad (n = 1, 2, 3, \dots)$$

$$\Leftrightarrow S_n = (n-1) \cdot 2^{n+1} + 2 \quad (n = 1, 2, 3, \dots)$$

(2) 一般項 $a_n = (2n-1) \cdot 3^{n-1}$ の第 n 項までの和 S_n

$$\begin{aligned} S_n &= 1 \cdot 3^0 + 3 \cdot 3^1 + 5 \cdot 3^2 + 7 \cdot 3^3 + \cdots + (2n-1) \cdot 3^{n-1} \\ 3S_n &= \quad \quad 1 \cdot 3^1 + 3 \cdot 3^2 + 5 \cdot 3^3 + \cdots + (2n-3) \cdot 3^{n-1} + (2n-1) \cdot 3^n \end{aligned}$$

$$\therefore (1-3)S_n = 2 \sum_{k=1}^n 3^{k-1} - 1 - (2n-1) \cdot 3^n \quad \leftarrow \star$$

$$\Leftrightarrow -2S_n = 2 \cdot \frac{3^n - 1}{3 - 1} - 1 - (2n-1)3^n$$

$$\Leftrightarrow 2S_n = (2n-1)3^n - 3^n + 1 + 1$$

$$\Leftrightarrow S_n = \frac{(2n-2) \cdot 3^n + 2}{2}$$

$$\Leftrightarrow S_n = (n-1) \cdot 3^n + 1 \quad (n = 1, 2, 3, \dots)$$

$$\begin{aligned} \star 1 \cdot 3^0 + 2 \cdot 3^1 + 2 \cdot 3^2 + 2 \cdot 3^3 + \cdots + 2 \cdot 3^{n-1} \\ = 2 \cdot 3^0 + 2 \cdot 3^1 + 2 \cdot 3^2 + 2 \cdot 3^3 + \cdots + 2 \cdot 3^{n-1} - 1 \end{aligned}$$

☆ 題意から答えは整数である. 割り切れないときは計算ミスかどうか確かめる.

2. S_n を求めよ。(S 級 4 分 40 秒, A 級 6 分, B 級 10 分, C 級 15 分)

$$(1) \quad S_n = 1 \cdot 1 + 2 \cdot 3 + 3 \cdot 3^2 + 4 \cdot 3^3 + \cdots + n \cdot 3^{n-1}$$

$$S_n = 1 \cdot 3^0 + 2 \cdot 3^1 + 3 \cdot 3^2 + 4 \cdot 3^3 + \cdots + n \cdot 3^{n-1}$$

$$3S_n = 1 \cdot 3^1 + 2 \cdot 3^2 + 3 \cdot 3^3 + \cdots + (n-1) \cdot 3^{n-1} + n \cdot 3^n$$

$$\therefore (1-3)S_n = \sum_{k=1}^n 3^{k-1} - n \cdot 3^n$$

$$\Leftrightarrow -2S_n = 1 \cdot \frac{3^n - 1}{3 - 1} - n \cdot 3^n$$

$$\Leftrightarrow 2S_n = n \cdot 3^n - \frac{3^n - 1}{2}$$

$$\Leftrightarrow 2S_n = \frac{2n \cdot 3^n - 3^n + 1}{2}$$

$$\Leftrightarrow S_n = \frac{(2n-1) \cdot 3^n + 1}{4} \quad (n = 1, 2, 3, \dots)$$

☆ 題意から答えは整数である。割り切れないときは計算ミスかどうか確かめる。

$$\star \text{ 確かめ } \begin{cases} a_n = 1 & \Rightarrow S_1 = \frac{(2 \cdot 1 - 1) \cdot 3^1 + 1}{4} = 1 \\ a_n = 6 & \Rightarrow S_2 = \frac{(2 \cdot 2 - 1) \cdot 3^2 + 1}{4} = 7 = 1 + 6 \end{cases}$$

(2) 一般項 $a_n = (3n-2) \cdot 4^n$ の第 n 項までの和 S_n

$$S_n = 1 \cdot 4^1 + 4 \cdot 4^2 + 7 \cdot 4^3 + 10 \cdot 4^4 + \cdots + (3n-2) \cdot 4^n$$

$$4S_n = 1 \cdot 4^2 + 4 \cdot 4^3 + 7 \cdot 4^4 + \cdots + (3n-5) \cdot 4^n + (3n-2) \cdot 4^{n+1}$$

$$\therefore (1-4)S_n = 3 \sum_{k=1}^n 4^k - 8 - (3n-2) \cdot 4^{n+1} \quad \leftarrow \star$$

$$\Leftrightarrow -3S_n = 3 \cdot 4 \cdot \frac{4^n - 1}{4 - 1} - 8 - (3n-2) \cdot 4^{n+1}$$

$$\Leftrightarrow -3S_n = 4^{n+1} - 4 - 8 - (3n-2) \cdot 4^{n+1}$$

$$\Leftrightarrow 3S_n = (3n-2) \cdot 4^{n+1} - 4^{n+1} + 12$$

$$\Leftrightarrow 3S_n = (3n-3) \cdot 4^{n+1} + 12$$

$$\Leftrightarrow S_n = (n-1) \cdot 4^{n+1} + 4 \quad (n = 1, 2, 3, \dots)$$

$$\star 1 \cdot 4^1 + 3 \cdot 4^2 + 3 \cdot 4^3 + 3 \cdot 4^4 + \cdots + 3 \cdot 4^n$$

$$= 3 \cdot 4^1 + 3 \cdot 4^2 + 3 \cdot 4^3 + 3 \cdot 4^4 + \cdots + 3 \cdot 4^n - 8$$

$$\star \text{ 確かめ } \begin{cases} a_1 = 4 & \Rightarrow S_1 = (1-1) \cdot 4^2 + 4 = 4 \\ a_2 = 64 & \Rightarrow S_2 = (2-1) \cdot 4^3 + 4 = 68 = 4 + 64 \\ a_3 = 7 \cdot 64 & \Rightarrow S_3 = (3-1) \cdot 4^4 + 4 = 516 = 4 + 64 + 7 \cdot 64 \end{cases}$$